

Cine rămâne în afara dezvoltării locale?

Romii din Moldova, numărul cărora, conform diferitor studii oficiale, variază între 12,000 și 20,000, reprezintă unul dintre grupurile cele mai vulnerabile ale populației. Romii se confruntă cu discriminarea și bariere multiple în ceea ce ține de încadrarea socială, angajarea în câmpul muncii, educație, asistență medicală și alte servicii. Se observă un grad sporit de intoleranță și ostilitate față de romi din partea majorității populației.

Sărăcie

Rata șomajului în rândul romilor este cu 50% mai înaltă, comparativ cu majoritatea populației. Fiecare al doilea rom trăiește în sărăcie extremă, în timp ce șase din zece romi – în sărăcie absolută. Aproape 61% dintre persoanele de etnie romă trăiesc cu mai puțin de 2 dolari pe zi (nivelul internațional oficial de sărăcie).

Romi

Femeile rome

Femeile de etnie romă înfruntă discriminare triplă – ca rome, ca femei și ca persoane care aparțin unui grup social dezavantajat.

Femeile de etnie romă sunt expuse unor riscuri mai mari de excludere socială și sărăcie, comparativ cu bărbații din comunitatea lor și cu majoritatea femeilor reprezentante ale altor etnii. Lipsa egalității este observată în violența împotriva femeilor, accesul la angajarea în câmpul muncii, educație, funcțiile de conducere și serviciile sociale.

Femeile rome beneficiază rar de servicii de sănătate reproductivă, care sunt disponibile la nivel de comunitate. Din cauza stereotipurilor de gen, este mult mai probabil ca o fată de etnie romă să părăsească școala mai devreme decât un băiat rom.

Părinții unei eleve de etnie moldovenească, care stătea în aceeași bancă cu un băiat rom, s-au adresat profesorului cu o plângere solicitând ca fiica lor să fie așezată cu copiii moldoveni.

Huzun, raionul Strășeni, Moldova

Educație

Nivelul de înmatriculare a copiilor romi în școlile primare este de sub 70%, iar în școlile medii – sub 50%. Fiecare al cincilea rom nu poate scrie și chiar citi, trei din zece persoane de etnie romă au doar studii primare, iar altele trei (din zece) au doar studii medii (inclusiv studii incomplete sau profesionale). Studiile superioare reprezintă un fenomen rar pentru acest grup etnic, referindu-se doar la 4% din totalul populației rome, comparativ cu 38% a celei non-rome. Doar 27,2% din cadrele didactice ar accepta o persoană de etnie romă drept coleg de-al lor și 26,3% drept elevi/studenti.

Acces la serviciile de bază

Peste 80% din gospodăriile rome nu sunt conectate la rețeaua de alimentare cu apă și nu au măcar baie sau toaletă.

Majoritatea comunităților de romi se află la periferia localităților sau chiar în afara acestora, ceea ce le creează dificultăți suplimentare în accesarea serviciilor comunitare de bază.

Administrația unei instituții de învățământ a recomandat ca o fată romă să nu indice apartenența sa etnică în documentele personale sub amenințarea de a fi lipsită de alocația ei de student.

Orașul Ungheni, Moldova

Politică

Romii se confruntă cu obstacole considerabile privind implicarea în viața politică. Pe durata campaniei electorale această comunitate este marginalizată din procesele politice și interesele sale nu sunt rezolvate în mod corespunzător de către partidele politice existente.

Reprezentarea romilor în autoritățile administrației publice rămâne nesemnificativă, limitând astfel participarea lor la luarea deciziilor la nivel local.

Sănătate

Acoperirea limitată și serviciile limitate oferite prin intermediul sistemului de asigurări medicale restricționează accesul romilor la serviciile medicale de calitate. Doar 23% dintre romi au o poliță de asigurare medicală, mai puțin de jumătate din rata întregii populații.

Persoanele de etnie romă trebuie să devină parteneri egali pentru a aduce valoare în viața și dezvoltarea comunității!

Programul Comun Dezvoltare Locală Integrată (PCDLI) al Guvernului Republicii Moldova, implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women), cu sprijinul financiar al Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida), funcționează pentru a face decentralizarea să fie **RESPONSABILĂ, NEDISCRIMINATORIE, TRANSPARENTĂ**, iar dezvoltarea locală să fie **PARTICIPATIVĂ** și **SĂ RĂSPUNDĂ** nevoilor celor mai vulnerabili.